

در کشور است. به‌طور کلی ذیل مفهوم دیپلماسی فناوری، چندین سند و تفاهم‌نامه با کشورها منعقد شده و مشارکت در کمیسیون‌های مشترک با کشورهایمانند روسیه، ترکیه و عراق، همچنین برگزاری ملاقات باسفرای کشورهای مختلف در تهران برای توسعه همکاری‌ها و پیگیری توافقات قبلی صورت پذیرفته است. همچنین در جهت تقویت امنیت سایبری و همکاری منطقه‌ای، نشست مشترکی با روسیه در این زمینه برگزار شد و در دیدار با دبیرکل اتحادیه مخابراتی آسیا و اقیانوسیه بر اجرائی سازی توافق‌های مرتبط تأکید شده است. کسب دو کرسی بین‌المللی در کمیته مدیریتی جامعه ارتباطات راه دور آسیا و اقیانوسیه و سازمان همکاری فضایی آسیا و اقیانوسیه را می‌توان از نتایج دیپلماسی فناوری دانست.

شاید تا چندسال پیش، ایران در حوزه پیشرفت‌های فناوریانه موقعیت ممتازی در میان کشورهای منطقه داشت، اما بی‌توجهی ایران به ادامه این روند و توجه و سرمایه‌گذاری‌های ویژه کشورهای منطقه، خصوصاً عربستان و اماراتمتحده عربی به این موضوع، جایگاه پیشین را از ایران گرفته است.

عربستان همچنان سرمایه‌گذاری‌های عظیمی برای پیشبرد پروژه نئوم خود انجام می‌دهد و در این میان از ظرفیت تعامل با بزرگترین شرکت‌های جهان بهره می‌گیرد. همکاری با شرکت‌هایی مانند گوگل، کوالکام و علی‌بابا کلود در پروژه‌های مختلف برای توسعه نوآوری‌های محلی در حوزه هوش مصنوعی از جمله همکاری‌های بین‌المللی عربستان به حساب می‌آید. امارات نیز در توسعه هوش مصنوعی‌های کم‌مؤثری برداشته است. امارات یکی از اولین کشورهایی بود که استراتژی ملی هوش مصنوعی را تدوین کرد که بر استفاده از هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف از جمله دولت، سلامت، آموزش و حمل‌ونقل تمرکز دارد. تأسیس وزارت هوش مصنوعی نشان‌دهنده اهمیت بالای این حوزه برای دولت امارات است. این وزارتخانه مسئولیت اجرای استراتژی ملی و ایجاد هماهنگی بین بخش‌های مختلف را برعهده دارد. این کشور با ارائه تسهیلات و امکانات ویژه، به‌دنبال جذب متخصصان و شرکت‌های پیشرو در حوزه هوش مصنوعی از سراسر جهان است و با ایجاد مناطق آزاد فناوری، شتاب‌دهنده‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری، شکل‌گیری یک اکوسیستم پویا برای توسعه استارت‌آپ‌های هوش مصنوعی را در نظر دارد. این دو کشور پیشرفت‌های خود در حوزه هوش مصنوعی را که مهم‌ترین روند جهانی است، در سایه تعاملات بین‌المللی محقق کرده‌اند. این در حالی است که در ایران پیشرفت‌های هوش مصنوعی محدود به نوآوری‌های شرکی است و سازمان ملی هوش مصنوعی در کشور نوسات و هنوز نتوانسته اثرگذاری جدی در این زمینه داشته باشد که همین امر، ضرورت دیپلماسی فناوری و استفاده از دانش و تجربیات دیگر کشورها را دوچندان می‌کند.

▼ مجادله فیلترینگ و رفع فیلترینگ

آن‌قدر از زبان‌های فیلترینگ در ایجادمختلف گفته‌ونوشته‌ایم که عملاً بدون منطق و کارکرد بودن این روش محدودسازی برای همه روشن شده‌است. هر چند همچنان مخالفان رفع فیلترینگ برپیشبرد رویه گذشته خود تأکید دارند. درست است رفع فیلترینگ در اختیار وزیر ارتباطات نیست، اما باز هم تفاوت رویکردهای وزرای دولت سیزدهم و دولت چهاردهم در اینجا نمود بیشتری می‌یابد. می‌توان گفت گسترده‌ترین وسفت وسخت‌ترین سیستم فیلترینگ در دوره عیسی زارع‌پور رقم خورد؛ زمانی که اینستاگرام، گوگل‌پلی‌وواتس‌آپ به‌بهانه اعتراضات فیلتر شدند و پس از پایان یافتن آن نیز اوضاع به روال عادی برنگشت. زارع‌پور در همان زمان در پاسخ به پرسش‌های متعدد خبرنگاران و اعتراض‌های صنفی در برابر این محدودیت‌ها تنها یک پاسخ داشت و آن هم این‌که در اختیار اونیست. اما بعدها و در آستانه جلسه شورای عالی فضای مجازی که قرار بود رفع فیلترینگ را مورد بررسی قرار دهد، هشدار داده بود کسانی که در این خصوص تصمیم می‌گیرند، پاسخگوی عواقب تصمیمات خود باشند. این اظهارنظر نشان می‌دهد، با وجود این که زارع‌پور همواره نقش و تأثیر خود در فیلترینگ را انکار می‌کرد، اما نسبت به وضعیت موجود در آن زمان رضایت داشت. درنهایت رفع فیلتر گوگل‌پلی و واتس‌آپ با وجود کارشکنی‌ها، تجمعات کم‌تعداد اما پررصدوا و… در اوایل دی‌ماه اتفاق افتاد. این اقدام بیش از هر چیز از این نظر حائز اهمیت بود که برای اولین بار پلتفرمی پس از فیلترینگ، رفع فیلتر می‌شد. بازگشت از مسیر اشتباه انقافی بود که تا به‌حال در این حوزه رخ نداده بود. این نشان می‌دهد که هاشمی برخلاف همتای پیشین خود، فیلترینگ را ناآکارآمدی داند.

کارشکنی راست افراطی حتی در دولت بایدن نیز امکان احیانین یافت و تورم‌های بالای ۴۰ درصد را بر زندگی واقعی ایرانیان مسلط ساخت؛ با فیلتر شدن تلگرام در اردیبهشت ۱۳۹۷ بر زندگی مجازی ایرانیان نیز سایه مشابهی انداخت. همان گونه که زندگی واقعی ایرانیان پس از برجام، هر روز سخت‌تر، گران‌تر، کم‌کیفیت‌تر و ناامیدانه‌تر طی می‌شود؛ زندگی مجازی ایرانیان پس از فیلتر تلگرام نیز، هر روز سخت‌تر، گران‌تر، کم‌کیفیت‌تر و ناامیدانه‌تر می‌گذرد. البته، در ماه‌های اخیر رفع فیلتر دو اپلیکیشن (واتس‌آپ و گوگل‌پلی) روزنه‌ای کوچک به روی کاربران اینترنت در ایران گشود؛ همانطور که پیروزی مسعود پزشکیان با محوریت محمدجواد ظریف، روزنه‌ای کوچک به روی ایرانیان برای ازسرگیری مذاکره و رفع تحریم می‌نمود. اما روشن است همان نیرویی که بر صحنه واقعی زندگی ایرانیان سایه انداخته و مانع حل مسائل خارجی و پایان تحریم می‌شود و از تداوم این وضعیت منافع کلان می‌برد، در مقابل گشایش در زندگی مجازی ایرانیان و کاستن از منافع سیاسی-اقتصادی حاصل از فیلترینگ نیز، تا جایی که بتواند ایستادگی می‌کند. بنابراین، همانطور که گشایش مسیر مذاکره و کارسی آسان نمی‌بیند، گشایش در اینترنت نیز با مقاومت‌های جدی رویه‌روست که نمی‌توان در مقام نقد و مطالبه، با آن به‌سادگی برخورد کرد.

▼ مسئله زیرساخت

هر اتفاقی که بخواهد در زمینه پیشرفت‌های فناوریانه در کشور رخ دهد، منوط به دسترسی مردم به اینترنت پرسرعت و باکیفیت است. اما چگونه می‌توان به این سرعت و کیفیت دست یافت؟ در حال حاضر یکی از روندهای جهانی که ایالاتمتحده و چین بر سر آن رقابت دارند، توسعه اینترنت ۵G است و پیگیری توسعه اینترنت ۵G، یکی از مهم‌ترین وظایف حاکمیت‌ها برای جانمندان از روند رشد جهانی است. ۵G نسل پنجم فناوری ارتباطات بی‌سیم است که سرعت، ظرفیت و تأخیر بسیار کمتری نسبت به نسل‌های قبلی ارائه می‌دهد. لازمه حضور گسترده ۵G در ایران، توسعه فیبر نوری در کشور است. فیبر نوری یک فناوری انتقال داده است که از رشته‌های نازک شیشه یا پلاستیک برای انتقال نور استفاده می‌کند و بدین ترتیب امکان انتقال داده‌ها با سرعت بسیار بالا و در مسافت‌های طولانی را فراهم می‌سازد. استفاده از فیبر نوری به جای کابل‌های مسی، به‌معنای دستیابی به‌سرعت بالاتر، پهنای باند بسیار بیشتر، مقاومت بالاتر در برابر تداخل و هک شدن است. فیبر نوری به‌عنوان ستون فقرات شبکه ۵G عمل می‌کند و انتقال داده‌ها بین ایستگاه‌های پایه و مراکز داده ممکن می‌شود. چنان‌که بدون فیبر نوری، ارائه کامل قابلیت‌های ۵G امکان‌پذیر نیست. در واقع فیبر نوری و ۵G مکمل یکدیگرند؛ ۵G سرعت بی‌سیم را فراهم می‌کند، در حالی‌که فیبر نوری سرعت و ظرفیت لازم برای پشتیبانی از این سرعت بی‌سیم را در اختیار شبکه قرار می‌دهد. بر این اساس فیبر نوری و اینترنت ۵G به یکدیگر وابسته‌اند و برای داشتن اینترنت ۵G پرسرعت و قابل اعتماد نیاز است تا زیرساخت‌های فیبر نوری به‌درستی ایجاد شوند. هر چند گفته می‌شود، در دولت سیزدهم پوششش فیبر نوری از ۹۰۰ هزار خانوار به ۸ میلیون رسیده و تعداد مشترکان مبتنی بر فیبر نوری نیز از ۲۸۰ هزار در ابتدای دولت به نزدیک به ۵۹۰ هزار مشترک افزایش یافته، اما به‌منظر می‌رسد نتیجه محسوس در سرعت و کیفیت اینترنت به‌دنبال نداشته‌باشد.

در گزارشی که خبرگزاری ایسنا از اظهارات وزیر ارتباطات وفناوری اطلاعات در سمنیناری با محوریت توسعه فیبر نوری و نسل پنجم اینترنت اوایل آذرماه منتشر کرده، به ناهمخوانی داده‌ها و چیزی که مردم احساس می‌کنند، اشاره شده است که نشان می‌دهد هاشمی می‌داند که در توسعه زیرساخت‌ها باید به‌دنبال نتیجه محسوس باشد و ارائه آمار بدون نتیجه شاید تنها بتواند مدیران بالادستی را راضی نگه دارد، ولی رضایت شهروندان را به‌دنبال نخواهد داشت. او درباره وضعیت پروژه فیبر نوری کشور گفته بود: «سوآلی که در چندماه اخیر زیاد از ما به‌عنوان دغدغه پرسیده می‌شود، درباره سیاست فیبر نوری است. حقیقت این است که پروژه فیبر نوری علاوه بر این‌که تکلیف قانونی است، به آن اعتقاد داریم و در دولت چهاردهم در دستور کار خواهد بود. اگر چه ممکن است به‌صورت طبیعی تغییراتی در پروژه‌ها ایجاد شود، اما اصل ماجرا ادامه پیدا می‌کند.» هاشمی تأکید کرده بود: «خط‌قرمز ما در پروژه فیبر نوری و توسعه ارتباطات ثابت، در فرهای خلاف واقع است. در زمینه اینترنت نسل پنجم باید بحث فرانس تعیین تکلیف شود و ترجیحاً سراغ خرده‌فروشی نرویم. همچنین باید کار تیمی را بیشتر از قبل مورد توجه قرار دهیم.

امیدواریم این دفعه به یک برنامه عملیاتی برسیم و رو به جلو پیش برویم. بنابراین نیاز است هر چه زودتر موضوع فرانس‌های ۳۵۰۰ و ۲۶۰۰ در دستور کار قرار گیرد. البته مقدماتی فراهم شده است.» به گزارش ایسنا و براساس آمار اعلام‌شده، در زمینه توسعه فیبر نوری ۷۲۰ شهر مجوز حفاری گرفته‌اند و در ۳۵۰ شهر عملیات عمرانی آغاز شده و در دو سال گذشنه بیش از ۱۴ هزار کیلومتر حفاری و داکت‌گذاری شده که درنهایت ۸ میلیون خانوار تاکنون تحت پوشش قرار گرفته‌اند. اگر چه ایجاد پوشش فیبر نوری در این پروژه از اهمیت بسیاری برخوردار است، اما مهم‌ترین مسئله اتصال است تا مردم تأثیرات این فناوری را احساس کنند که براساس آمار رسمی، میزان اتصال در این مدت عدد زیادی نیست و دلیل آن می‌تواند تمرکز دولت قبل بر بحث پوشش باشد. با این‌که به برنامه هفتم توسعه می‌توان فهمید که ماده و بخش مختلفی به این پروژه اختصاص پیدا کرده و مهم‌ترین تأکید این برنامه بر بحث اتصال است و آن گونه که مسئولان اعلام کرده‌اند، اولویت در دولت چهاردهم بحث اتصال خواهد بود. سیدمحمد رضوی‌زاده، رئیس پژوهشگاه ارتباطات وفناوری اطلاعات گفته است که هر چند پروژه فیبر نوری در اولویت دولت چهاردهم قرار دارد، اما رویکرد نسبت به گذشته تغییر کرده و تمرکز این وزارتخانه به‌جای گسترش پوشش، بر افزایش اتصال کاربران به فیبر نوری است. به گفته رضوی‌زاده، وزارت ارتباطات دولت چهاردهم در تلاش است طی چهار سال عقب‌ماندگی‌ها در این بخش را جبران کند تا حدی

چهارشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۳
سال سوم • شماره ۲۴۰
www.hammihanonline.ir

که دسترسی باکیفیت از طریق فیبر برای مردم فراهم شود. به گفته او، هر چند طبق آخرین آمار، هشت میلیون و ۱۰۰ پورت دسترسی ایجاد شده، اما در بحث اتصال، استفاده و استقبال از طرف مشترک نهایی تنها ۶۰۰ هزار مشترک متصل هستند و این اختلاف زیاد شده است؛ در وزارت ارتباطات این مسئله و چالش به پژوهشگاه ارتباطات فناوری اطلاعات سپرده و قرار شده است که پروژه تحقیقاتی در این خصوص انجام‌شود. زورباشمی بارها تأکید کرده که در پروژه توسعه ارتباطات ثابت مبتنی بر فیبر نوری هزینه‌های زیادی شده و در آینده هم خواهد شد و اگر این پروژه مورد استفاده عموم مردم قرار نگیرد، مدیون خواهیم شد؛ بنابراین باید نگاه مبتنی بر ایجاد «پوشش» را به نگاه مبتنی بر «اتصال» تغییر داد. وزارت ارتباطات با تأسیس صندوق توسعه فیبر نوری نشان داده که عزم جدی برای توسعه این حوزه، از حیث کمی و کیفی دارد.

▼ همچنان مطالبه اینترنت آزاد باقی است

رفع ممنوعیت واردات و رجیستری آیفون و اصلاح تعرفه‌های گمرکی، صادرات محصولات و خدمات حوزه فاوا به میزان ۵۰ میلیون یورو به روسیه، سوریه و ویزولنا، تصویب ۲۰۰۰ میلیارد تومان تسهیلات برای حمایت از شرکت‌های فناور حوزه فاوا، تدوین پیش‌نویس سند نظام اقتصاد دیجیتال و… بخشی از اقداماتی است که وزارت ارتباطات در حوزه اقتصاد دیجیتال انجام داده و براساس گزارش‌های منتشر شده از این وزارتخانه، توسعه زیرساخت‌های توسعه اقتصاد دیجیتال برای دستیابی به سهم ۱۰ درصد از تولید ناخالص ملی در افق برنامه هفتم پیشرفت، تکمیل و توسعه پروژه ملی نشانی‌گذاری مکان محور کشور (GNAF)، تکمیل شبکه ملی اطلاعات تا پایان برنامه هفتم پیشرفت، تکمیل پایگاه ملی پرتاب فضایی، دستیابی به مدارهای عملیاتی، توسعه بستر یکپارچه ابری دولت هوشمند و ارتقا و توسعه مرکز ملی تبادل اطلاعات (GSB) (PGSB) در برنامه‌های آتی وزارت ارتباطات دیده شده است.

از زمانی که ستار هاشمی وزارت ارتباطات را تحویل گرفت، حدود شش‌ماه می‌گذرد و می‌توان گفت، مهم‌ترین اتفاقی که در این دوره جدید رخ داده، تغییرات رویکردی است. در این نگاه جدید، تعامل با دنیا در اولویت قرار گرفته و وزارت ارتباطات می‌داند برای پیشرفت در حوزه‌های فناوریانه نمی‌توان تنها به توان داخلی تکیه داشت. به‌علاوه اینکه در سایه تعامل است که می‌توان چنانچه پیشرفتنی رخ داد، با جهان آن را به اشتراک گذاشت و از آن کسب درآمد کرد، زیرا حساب‌کردن بر بازار داخلی، بدون نگاه جهانی به معنای پذیرفتن درآمد محدود و صرف‌فقطن کردن از آرزواری حاصل از این پیشرفت‌هاست. در این رویکرد جدید، فیلترینگ مسئله‌ای است که باید حل شود؛ زیرا چنان‌که پیش‌تر نیز در صفحه فناوری در گزارش‌های متعددی از زبان کارشناسان بر آن تأکید شده است، نحوه برخورد حاکمیت با فیلترشکن‌ها، از سویی باعث اختلال در تمام ارتباطات رمزنگاری شده می‌شود و فعالیت کسب‌وکارها را مختل کرده و سطح امنیت‌شان را پایین می‌آورد و از سوی دیگر، استفاده عموم مردم از فیلترشکن‌ها، تفریح همراه آنها را به‌محلی برای سوءاستفاده هکرها تبدیل کرده تا از آنها برای حملات متعدد دبداس بهره ببرند. نگاهی که هاشمی به پیشرفت در فساوری اطلاعات و ارتباطات دارد، سبب شده تا از ارائه آمار خام و بدون نتیجه در حوزه‌های زیرساختی بپرهیزد. برای همین هم به‌جای اینکه تمرکز این وزارتخانه را روی افزایش پوشش فیبر نوری قرار دهد، تصمیم دارد میزان اتصال و استفاده مردم از زیرساخت‌های موجود را افزایش دهد تا شهروندان دسترسی به اینترنت پرسرعت و باکیفیت را تجربه کرده و نتیجه توسعه زیرساختی را در زندگی خود احساس کنند.

همچنان مهم‌ترین مطالبه جامعه از وزارت ارتباطات و ستار هاشمی در رأس این وزارتخانه، برداشته شدن فیلترینگ در تمام سطوح و برای همه پلتفرم‌هاست. زیرا مردم ایران به‌عنوان افرادی بالغ که حق تصمیم‌گیری بر نحوه زندگی خود دارند، لازم است بدون محدودیت به اینترنت آزاد دسترسی داشته باشند. این جزو حقوق شهروندی مردم است و هیچ‌کس نمی‌تواند به‌هیچ‌بهانه‌ای این حق را از عموم جامعه سلب کند. هر چند رفع فیلترینگ واتس‌آپ و گوگل‌پلی به‌عنوان اقدام ابتدایی مثبت قلمداد می‌شود، اما لازم است این روند ادامه‌دار باشد و دسترسی مستقیم و بدون واسطه مردم به پلتفرم‌هایی چون یوتیوب، اینستاگرام، تلگرام و… محقق شود. باید منتظر ماند و دید وزیر ارتباطات در این مسیر چه قدم‌های دیگری برمی‌دارد. زیرا رفع فیلترینگ از شاعرهای اصلی مسعود پزشکیان در زمان رقابت برای تصدی پست ریاست جمهوری بوده و جامعه منتظر است تا ببیند، چه‌زمانی به این مطالبه‌بحق خود دست می‌یابد.

چراکه آرایش نیروها برهم خورده است. همانطور که رفع تحریم، با یک نشست ویرخاست و مذاکره ساده محقق نمی‌شود و برای تحقق آن باید آرایش سیاسی داخلی و مناسبات خارجی پشت‌برده را به نفع حامیان مذاکره برهم زد؛ رفع فیلترینگ نیز با فشار دانن یک دکمه محقق نمی‌شود و برای تحقق آن باید آرایش سیاسی داخلی و معادلات اقتصادی پشت‌برده را به نفع حامیان آزادی اینترنت برهم زد. بدون فهم این پیچیدگی‌ها، هر تحلیل و مطالبه‌ای ساده‌انگارانه و نواقع‌بینانه است. مسیر گشایش، پرسنگلاخ و منفعت‌طلبی کارشکنان نامحدود است. بااین حال، برای پیش رفتن و حتی برای ایران و ایرانیان، چاره‌ای نداریم جز روزنه‌ای در این سدهای سبندر گشودن و معبری به سوی نور نمودن. چه در فضای واقعی؛ چه در فضای مجازی. آری؛ برجام و تلگرام که مهم‌ترین دستاورد دولت اول حسن روحانی بود، همچنان مهم‌ترین مسئله پیش‌روی دولت پزشکیان است. دو مسئله‌ای که یک‌سوی آنها، اقلیتی است برخوردار از منافع نامحدود از تداوم وضع موجود؛ و سوی دیگر، اکثریتی خواستار خروج از این وضعیت و بازگشت به شرایطی که قبل از اردیبهشت ۱۳۹۷ بود. در این مواجهه فرسایشی و دشوار، هیچ میان‌بر و راه آسانی هم وجود ندارد…

کشنگری آنلاین

مشارکت در مطالبه‌گری

چرا سازمان‌های مردم‌نهاد «باید» کارزار آنلاین راه‌اندازی کنند؟

الهام مراد

کشنگر توسعه محلی

در سال ۲۰۱۳، سازمان «شهروند عمومی»، که یکی از سازمان‌های مردم‌نهاد پیشرو در آمریکا است، یک بسیج اجتماعی علیه نفوذ پول‌های کلان در سیاست راه‌اندازی کرد. این سازمان با ایجاد یک کارزار آنلاین و بسیج افکار عمومی در شبکه‌های اجتماعی، توانست بیش از ۷۰۰ هزار امضاء جمع‌آوری کند. این حرکت، در کنار اقدامات دیگر سازمان‌های مدنی، منجر به تصویب قوانینی شد که شرکت‌های بزرگ را ملزم به افشای کمک‌های مالی خود به کمپین‌های انتخاباتی کردند.

این مثال نشان می‌دهد که چگونه یک سازمان مردم‌نهاد، نته‌نها با فعالیت‌های میدانی بلکه با کارزارهای آنلاین، می‌تواند بر تغییر سیاست‌های کلان اثرگذار باشد. اما ادعایی در این یادداشت مطرح می‌شود که فراتر از این است. چرا و چگونه سمن‌ها (سازمان‌های مردم‌نهاد) می‌توانند با راه‌اندازی کارزار موثر باشند؟ برای پاسخ به این پرسش باید سراغ دو موضوع رفت: تقویت سرمایه اجتماعی و به بلوغ رسیدن در جلب مشارکت محلی. سرمایه اجتماعی، مفهومی چندوجهی است که در علوم اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تعاریف متعددی برای آن ارائه شده است. مطالبه‌گری آنلاین، هم‌یکی از راه‌های موثر برای استفاده از سرمایه اجتماعی، هم راهی برای تقویت آن است. سازمان‌های مردم‌نهاد، با فعالیت‌های خود می‌توانند ساختارهای پایداری برای تعاملات اجتماعی ایجاد کنند و باعث افزایش اعتماد عمومی و هنجارهای همکاری شوند. این همان سرمایه اجتماعی است که وجود آن در سمن‌ها، امکان موفقیت کارزارهایی که توسط ایشان راه‌اندازی می‌شود را افزایش می‌دهد. به‌عنوان مثال «صلح‌سبز»، یکی از سازمان‌های مردم‌نهاد پیشرو در حوزه محیط‌زیست، سالانه ده‌ها کارزار آنلاین راه‌اندازی می‌کند. این سازمان، شبکه‌ای از حامیان وفادار را در سراسر جهان ایجاد کرده که به‌ا هر فراخوان، در عرض چندروز میلیون‌ها امضاء جمع‌آوری می‌کنند.

مشارکت‌نیز به‌عنوان یک راه بی‌چون‌وچرای ظرفیت‌سازی در جوامع و ارتقای سطح کیفی زندگی اجتماعات دیده می‌شود. بااین‌حال اگر جامعه‌ای به مشارکت برای حل مشکلات خود تشویق شود، اما در این فرآیند مطالبه‌گری از مسئولان لحاظ نشود، در ابتدا ممکن است در اثر مشارکت، انسجام اجتماعی‌اش افزایش یابد و در کوتاه‌مدت برخی چالش‌های روزمره کاهش یابد، در بلندمدت، بسیاری از مسائل زیرساختی و کلان‌که نیازمندسیاست‌گذاری ومداخله دولت هستند، بی‌پاسخ خواهند ماند. درنتیجه دولت به‌تدریج از مسئولیت‌های خود فاصله می‌گیرد و حل مشکلات عمومی را برعهده خود مردم می‌گذارد.

از طرف دیگر، نبود مطالبه‌گری از مسئولان باعث کاهش پاسخگویی آن‌ها شده‌ومی‌تواند زمینه‌ساز فساد و سوءمدیریت‌شود. وقتی شهروندان خواسته‌های خود را به‌صورت رسمی و جمعی مطرح نکنند، نهاد‌های دولتی تحت فشار اجتماعی قرار نمی‌گیرند و درنتیجه به‌تدریج از مسئولیت‌های خود فاصله می‌گیرد و حل مشکلات عمومی را برعهده خود مردم می‌گذارد.

به بیان ساده‌تر، در رویکرد مشارکتی‌ای که در آن مطالبه‌گری ترویج نشود، بار توسعه بر دوش مردم گذاشته خواهد شد. در ابتدا مردم با ایفای سهم خود از نتایج مشارکت شگفت‌زده خواهند شد اما در ادامه، با عدم ایفای نقش دولت در قبال ایشان، اشتیاق اولیه فروکش کرده و جای خود را به نارضایتی خواهد داد. بنابراین اگر سمن‌ها به بلوغی رسیده‌اند که به حل ریشه‌ای مسائل بپردازند و به باور مشارکت جمعی و حضور صاحبان مسئله در بالاترین سطح مشارکت رسیده‌اند، پله بعدی ورود به فضای مطالبه‌گری است؛ مطالبه‌گری‌ای که جزئی از روند زندگی مردم باشد، نه لزوماً یک کنش انقلابی. این مورد خطاب قرار دادن مسئولان و انتظار ایفای نقش از دولت در توسعه و تغییرات‌مورد انتظار، مکمل مشارکت مردم خواهد بود. این‌جاست که «باید» پرداختن به مطالبه‌گری مشخص خواهد شد.

در ایران نیز وجود یک پلتفرم آنلاین قانونی برای مطالبه‌گری، به سمن‌ها کمک کرده است که در یک فضای امن و مناسب برای طیف وسیعی از جامعه مخاطب، از فرصت مطالبه‌گری و همراه کردن مخاطبان مختلف از یک‌سواز سوی دیگر مخاطب قرار دادن مسئولان و تعامل با ایشان استفاده کنند. «کارزار» فرصتی است که می‌تواند سازمان‌های مردم‌نهاد ایرانی را یک قدم فراتر از تلاش‌هایی که تاکنون انجام داده‌اند پیش‌برد.